

PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH
Jan Nowak

Warszawa, 22.11.2023 r.

DOL.051.6.2023

Sz. P.
dr hab. Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa
Skrytka ESP: /RPO/SkrytkaESP

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na Pana kolejne pismo (z 30 października 2023 r., znak: VII.501.148.2023.KSZ), skierowane na podstawie art. 14 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich¹, dotyczące zajęcia stanowiska w sprawie udostępnienia w mediach społecznościowych danych osobowych tragicznie zmarłej osoby duchownej, uprzejmie informuję, że przedstawiony w nim pogląd o możliwości wszczęcia postępowania przez organ nadzorczy nie ma oparcia w przepisach prawa.

Ponownie zatem uprzejmie wyjaśniam, że podstawowe znaczenie dla oceny okoliczności przedstawionej sprawy ma przepis art. 1 rozporządzenia 2016/679², który stanowi o prawie do ochrony danych osobowych przysługujących osobie fizycznej. Podobnie stanowi art. 1 ustawy o ochronie danych osobowych³. W polskim systemie prawa, za Kodeksem cywilnym⁴, przyjmuje się, że osobą fizyczną jest osoba żywa i tylko ona może być podmiotem prawa, w tym prawa niematerialnego w postaci prawa do ochrony danych osobowych. Wskazać również

¹ ustawa z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2023 r. poz. 1058).

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz.U.E.L119 z 4.5.2016, str. 1, z późn. zm.).

³ ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1781).

⁴ ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz.U. z 2023 r. poz. 1610).

należy, że potwierdzenie tego stanowiska ma swoje uzasadnienie w treści motywu 27 rozporządzenia 2016/679, który wprost stanowi, że niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do danych osobowych osób zmarłych. Państwa członkowskie mogą przyjąć przepisy o przetwarzaniu danych osobowych osób zmarłych. Polski ustawodawca przepisów takich nie przyjął.

W konsekwencji organ nadzorczy nie może wszcząć postępowania, którego podmiotem miałyby być osoba zmarła, ponieważ byłoby to niezgodne z art. 61 a Kodeksu postępowania administracyjnego⁵. Osoba zmarła nie może być bowiem stroną postępowania administracyjnego. Decyzja wydana w takiej sprawie dotknięta byłaby wadą nieważności.

Powyżej przedstawiony pogląd został potwierdzony przez judykaturę. Tytułem przykładu można wskazać wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 25 sierpnia 2020 r. (sygn. akt I OSK 3325/19, LEX nr 3048321), w którym sąd wskazał, iż przepisy rozporządzenia 2016/679 nie mają zastosowania do danych osoby zmarłej, o ile nie istnieją przepisy krajowe dopuszczające przetwarzania takich danych. Podobnie orzekł Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z 8 lipca 2022 r. w sprawie o sygn. II SA/Wa 4049/21 (LEX nr 3460124). Należy również zwrócić uwagę na postanowienie WSA w Warszawie z 4 listopada 2011 r. (sygn. II SA/Wa 1290/11, LEX nr 1158770) umarzające postępowanie w sprawie dotyczącej przetwarzania danych osobowych prowadzonej przed GIODO z uwagi na śmierć osoby, której dane dotyczą, w toku postępowania. Sąd administracyjny wskazał, iż dane osobowe są prawami ściśle związanymi z osobą fizyczną i jej śmierć powoduje wygaśnięcie tych praw podmiotowych. Tym samym, w braku przepisów krajowych dotyczących przetwarzania danych osobowych osób zmarłych nie jest możliwe przeprowadzenie postępowania w sprawie, której dotyczy pismo Pana Rzecznika.

Z wyrazami szacunku,

Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych
Jan Nowak

/-dokument w postaci elektronicznej
podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym-/

⁵ ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2023 r. poz. 775).